

**VIEŠOJI ĮSTAIGA
ENERGETIKŲ MOKYMO CENTRAS**

PATVIRTINTA:

Direktorius Vaidas Mugauskas
/pasirašyta/
2019-06-26

SUDERINTA:

2019 m. birželio 28 d. Nr. 2R-1996,
sprendimas Nr. 1SP-10.
Valstybinė energetikos inspekcija prie
LR Energetikos ministerijos

**ENERGETIKOS DARBUOTOJŲ
SERTIFIKAVIMO SCHEMA**

**Vilnius
2019**

Turinys

.....	1
I. BENDROSIOS NUOSTATOS	3
II. SERTIFIKAVIMO SRITIS.....	3
III. NUORODOS	3
IV. PAGRINDINĖS SAŪVOKOS	4
V. KOMPETENCIJOS REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS	4
VI. SERTIFIKAVIMO METODAI IR SERTIFIKAVIMO SUSTABDYMO, PANAIKINIMO, SERTIFIKAVIMO SRITIES SUSIAURINIMO KRITERIJAI. UŽDUOTIES APRAŠYMAS	4
VII. PRADINIS SERTIFIKAVIMAS	5
Paraiškos pateikimas.....	5
Paraiškos tvarkymas.....	5
Energetikos darbuotojo sertifikavimas.....	6
Sprendimas	7
VIII. PAPILDOMAS SERTIFIKAVIMAS, SERTIFIKAVIMO GALIOJIMO SUSTABDYMAS, PANAIKINIMAS, SERTIFIKAVIMO SRITIES SUSIAURINIMAS.....	7
IX. PERIODINIS S (PAKARTOTINIS) SERTIFIKAVIMAS	8
X. SKUNDAI IR APELIACIJOS.....	8
XI. BENDRIEJI SERTIFIKUOTO ASMENS ĮSIPAREIGOJIMAI IR TEISĖS.....	8
XII. BENDRIEJI EMC SERTIFIKAVIMO SKYRIAUS ĮSIPAREIGOJIMAI IR TEISĖS.....	9
XIII. SCHEMOS PERŽIŪRĖJIMAS.....	10
XIV. PRIEDAI	10

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. VŠĮ Energetikų mokymo centro (toliau – EMC) Energetikos darbuotojų sertifikavimo schema (toliau – Schema) nustato:

- energetikos darbuotojų sertifikavimo sritį;
- reikalaujamą pareiškėjų kompetenciją;
- pradinio, periodinio (pakartotinio) ir papildomo sertifikavimo kriterijus;
- pradinio, periodinio (pakartotinio) ir papildomo sertifikavimo metodus ir užduoties aprašymą;
- sertifikavimo sustabdymo, panaikinimo kriterijus;
- sertifikavimo srities susiaurinimo kriterijus.

II. SERTIFIKAVIMO SRITIS

2. EMC Sertifikavimo skyrius energetikos darbuotojų sertifikavimą vykdo:

- elektros energetikos sektoriaus visoms veiklos sritims ir kategorijoms, nurodytoms [4] 1 priede;
- šilumos energetikos sektoriaus visoms veiklos sritims ir kategorijoms, nurodytoms [4] 2 priede;
- gamtinių dujų ir suskystintųjų naftos dujų energetikos sektoriaus visoms veiklos sritims ir kategorijoms, nurodytoms [4] 3 priede;
- naftos energetikos sektoriaus visoms veiklos sritims ir kategorijoms, nurodytoms [4] 4 priede.

3. EMC sertifikavimo procesas apima pradinį, periodinį (pakartotinį), papildomą sertifikavimą, sertifikavimo sustabdymą, panaikinimą, sertifikavimo srities susiaurinimą.

III. NUORODOS

4. Energetikos objektus, įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 1-220 (Žin., 2012, Nr. 130-6581), (įsakymo pakeitimai – 2013 04 22 įsakymas Nr. 1-86 (Žin., 2013, Nr.43-2131), 2013 09 19 d. įsakymas Nr. 1-183 (Žin., 2013, Nr. 100-4970), 2014 06 25 d. įsakymas Nr. 1-169 (2014-06-25 TAR, Dok. Nr. 9105), 2014 12 30 d. įsakymas Nr. 1-331 (2015-01-05 TAR, Nr. 42), 2015 04 08 įsakymas Nr. 1-101 (TAR, 2015 04 14 Nr.5763), 2015 06 22 įsakymas Nr.1-158 (TAR, 2015 06 23 Nr. 10054), 2016-03-25 įsakymas Nr. 1-98 (TAR, 2016 03 29 Nr. 6354), 2018-12-27 įsakymas Nr. 1-397 (TAR, 2018-12-28, Nr. 21785)), (toliau – Aprašas).

5. Lietuvos standarto LST EN ISO/IEC 17024: 2012 „Atitikties įvertinimas. Bendrieji darbuotojų sertifikavimo įstaigoms keliami reikalavimai (ISO/IEC 17024:2012)“.

IV. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

6. Šiame dokumente vartojamos III skyriuje nurodytuose dokumentuose apibrėžtos sąvokos.

V. KOMPETENCIJOS REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS

7. Pareiškėjas privalo atitikti:
- bendruosius energetikos darbuotojo kvalifikacijos reikalavimus, nustatytus Aprašo [4] III skyriuje;
 - specialiuosius energetikos darbuotojo kvalifikacijos reikalavimus, nustatytus schemos 1-4 prieduose;
 - periodinio (pakartotinio) sertifikavimo atveju, papildomai energetikos darbuotojo kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus pagal energetikos veiklos sritį, nustatytus Aprašo [4] IV skyriuje.

VI. SERTIFIKAVIMO METODAI IR SERTIFIKAVIMO SUSTABDYMO, PANAIKINIMO, SERTIFIKAVIMO SRITIES SUSIAURINIMO KRITERIJAI. UŽDUOTIES APRAŠYMAS

8. Visų energetikos sektorių, veiklos sričių ir kategorijų energetikos darbuotojų sertifikavimas (pradinis, periodinis, papildomas) vykdomas elektroninių (Moodle programos pagalba) arba popierinių testų pagalba.
9. Kiekvieną pradinio, periodinio (pakartotinio), papildomo sertifikavimo testą sudaro 40 klausimų. Kiekvienas testo klausimas turi tris galimus atsakymus, iš kurių vienas teisingas. Konkrečios testo klausimų ir atsakymų formuluotės iš anksto neskelbiamos.
10. Kiekvienam kandidatui sudaromas skirtingas testas iš teisės aktų, nurodytų energetikos darbuotojų bendrųjų ir specialiųjų žinių vertinimo programose (1-4 priedai).
11. Klausimus kiekvienam testui išrenka Moodle programa pagal EMC patvirtintą testų sudarymo logistiką. Kiekvienam testui programa atsitiktine tvarka parenka vienodą nustatytą klausimų skaičių.
12. Klausimynai peržiūrimi vieną kartą metuose arba keičiantis teisės aktams.
13. Viso testo laikymui skiriama 60 min.
14. Testas laikomas išlaikytu, jeigu kandidatas atsako į $\geq 70\%$ klausimų.
15. Testas laikomas neišlaikytu, jeigu kandidatas atsako į $< 70\%$ klausimų.
16. Visų energetikos sektorių, veiklos sričių ir kategorijų energetikos darbuotojų pradinis, periodinis (pakartotinis), papildomas sertifikavimas vykdomas pagal EMC Sertifikavimo skyriaus kokybės vadybos sistemos reikalavimus, atitinkančius standarto [5] reikalavimus.
17. Sprendimas sertifikuoti priimamas, jei kandidatas išlaikė prašomos kategorijos testą. Kandidatas nesertifikuojamas, jei jis neišlaikė prašomos kategorijos testo.

18. EMC stabdo energetikos darbuotojo pažymėjimo galiojimą, gavusi rašytinius įrodymus Aprašo 31 p. numatytais atvejais.
19. EMC Sertifikavimo skyrius panaikina pažymėjimo galiojimą, kai:
 - pasibaigia pažymėjimo galiojimas;
 - papildomo sertifikavimo metu priimamas sprendimas nesertifikuoti kandidato.
20. Sertifikavimo sritis gali būti siaurinama, kai pradinio, periodinio (pakartotinio) ar papildomo sertifikavimo metu priimtas sprendimas nesertifikuoti. Tokiu atveju, pareiškėjas gali teikti paraišką sertifikuotis žemesnei kategorijai.

VII. PRADINIS SERTIFIKAVIMAS

Paraiškos pateikimas

21. Pareiškėjas, siekiantis gauti, pratęsti ar papildyti energetikos darbuotojo pažymėjimą, EMC Sertifikavimo skyriui pateikia:

21.1. Nustatytos formos paraišką (formos pavyzdys pateiktas interneto svetainėje <http://emclt.lt>), kuriame nurodoma veiklos sritis, energetikos darbuotojo kategorija, sertifikavimo sritis ir įrenginių grupė iš Aprašo [4] 1- 4 priedų;

21.2. Darbinės veiklos aprašymą. Rekomenduojama forma skelbiama interneto svetainėje <http://emclt.lt>;

21.3. Jeigu buvo keisti vardas ar pavardė - jų keitimo dokumentų kopijas;

21.4. Bendruosius ir specialiuosius kvalifikacijos reikalavimus įrodančių dokumentų kopijas:

- išsilavinimą įrodančius dokumentus (diplomą ir, jei reikia, jo priedo kopijas);

- kvalifikacijos tobulinimą įrodančių dokumentų kopijas;

- specialiuosius kvalifikacinius reikalavimus įrodančių dokumentų kopijas.

21.5. Pareiškėjas turi teisę savo nuožiūra pateikti papildomus dokumentus, įrodančius jo kvalifikaciją.

22. Pareiškėjo pasirašyta faksinė ir elektroninė paraiška turi juridinę galią.

23. Už paraiškos teisingumą atsako ją pasirašęs asmenys.

24. Paraiška pildoma lietuvių kalba.

25. Paraiškoje pareiškėjas turi nurodyti, jei atestavimo proceso metu jam bus reikalingos vertėjo paslaugos, arba jis negali naudotis kompiuteriu.

Paraiškos tvarkymas

26. EMC Sertifikavimo skyrius įvertina pareiškėjo galimybę sertifikuotis pasirinktame energetikos sektoriuje, veiklos srityje ir kategorijoje. Pareiškėjams, atitinkantiems V skyriuje nurodytus reikalavimus, suteikiama galimybė sertifikuotis ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo paraiškos įregistravimo dienos, jeigu šalys nesutarė kitaip.

27. Pareiškėjas, neatitinkantis V skyriuje nurodytų reikalavimų, gali pateikti papildomą informaciją arba pateikti naują paraišką sertifikuotis kitoje pasirinkto energetikos sektoriaus ir veiklos srities kategorijoje.

28. Pareiškėjas informuojamas apie paraiškos analizės rezultatus.

29. Jei per nustatytą 10 darbo dienų terminą kandidatas neatestuojamas dėl jo veiksmų (netvyksta į egzaminą, prašo nukelti atestavimo datą vėlesniam laikui ir pan.), abi šalys suderina naują egzamino datą. Priedai išlieka tie patys.

30. Konkretus sertifikavimo laikas ir vieta pareiškėjui pranešami elektroniniu paštu arba telefonu.

Energetikos darbuotojo sertifikavimas

31. Sertifikavimo dieną paskirtas EMC Sertifikavimo skyriaus darbuotojas registruoja kandidatus, atvykusius sertifikuotis. Kandidatai pateikia asmens tapatybę įrodantį dokumentą (pasą, ID kortelę, vairuotojo pažymėjimą (t.y. dokumentai kuriuose yra asmens nuotrauka ir parašas).

32. Nepateikus asmens tapatybę įrodančio dokumento, kandidatas nesertifikuojamas.

33. Kandidatai supažindinami su sertifikavimo eiga ir taisyklėmis. Kandidatas pasirašo pasižadėjimą.

34. Kandidatams leidžiama naudotis norminiais teisės aktais (EMC rinkiniu). Kandidatams draudžiama naudotis mobiliojo ryšio ir kitomis informacijos perdavimo ar priėmimo priemonėmis, mokymų medžiaga, knygomis, užrašais, trukdyti kitiems, kalbėtis tarpusavyje.

35. Paskelbus egzamino pradžią, kandidatams leidžiama prisijungti prie sugeneruoto pagal kandidato kategoriją ir atrakinto testo arba atplėšiamas vokas su popieriniais testais. Testai išdalinami kandidatams.

36. EMC Sertifikavimo skyriaus darbuotojas turi teisę nušalinti kandidatą (-us) nuo testo laikymo už trukdymą kitiems kandidatams, nesavarankišką klausimų sprendimą, naudojimąsi neleistina pagalba, mobiliojo ryšio ir kitomis informacijos perdavimo ar priėmimo priemonėmis ar kitais atvejais.

37. Egzamino trukmę stebi EMC Sertifikavimo skyriaus darbuotojas. Pasibaigus laikui, jis surenka popierinius testus. Elektroniniame teste trukmės sekimas užprogramuotas ir testas automatiškai užsidaro pasibaigus laikui.

38. Kandidatas elektroninio testo rezultatus mato kompiuteryje. Pasibaigus elektroninio testo trukmei arba kandidatui jį išsprendus greičiau, jam leidžiama susipažinti su padarytomis klaidomis.

39. Popieriniai testai, pasibaigus laikymo trukmei, surenkami, ir egzaminuotojas juos patikrina. Popierinių testų tikrinimo rezultatus egzaminuotojas žymi popieriniame kandidato teste, nurodydamas tikrinimo datą ir pasirašydamas. Jei pageidauja, kandidatai supažindinami su testo rezultatais.

40. Jeigu testo laikymo metu sugenda programinė ar techninė įranga, rezultatas anuliuojamas. Esant kompiuterio gedimui, testas tą pačią dieną laikomas iš naujo prie kito veikiančio kompiuterio. Esant programinės įrangos ar interneto ryšio gedimui, testas laikomas kitą dieną pagal nustatytą sertifikavimo grafiką.

Sprendimas

41. Sprendimą sertifikuoti pagal VI skyriuje nustatytus kriterijus priima EMC Sertifیکavimo skyriaus vadovo (arba EMC direktoriaus) potvarkiu paskirtas sprendimo priėmėjas. Jeigu priimtas sprendimas nesertifikuoti kandidato, jam suteikiama galimybė perlaikyti testą, bet ne anksčiau kaip po 2 savaičių nuo testo laikymo datos.

42. Už energetikos darbuotojo pradinį, periodinį (pakartotinį), papildomą sertifikavimą, testo perlaikymą imamas EMC direktoriaus nustatyto dydžio mokestis.

Pažymėjimo išdavimas, informacijos skelbimas

43. EMC Sertifیکavimo skyrius kiekvienam sertifikuotam kandidatui išduoda energetikos darbuotojo pažymėjimą pagal Aprašo [4] 5 priedo rekomenduojamą pavyzdinę formą. Pažymėjimas galioja nuo sprendimo priėmimo datos iki pažymėjime nurodytos datos. Galiojimo data nustatoma pagal Aprašo [4] 30 p. Pažymėjimas galioja visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

44. Pažymėjimus registruoja EMC Sertifیکavimo skyrius elektroniniame energetikos darbuotojų pažymėjimų registre ir jų duomenys, atitinkantys Aprašo [4] 33 p. skelbiami viešai interneto svetainėje <http://emclt.lt>

VIII. PAPILDOMAS SERTIFIKAVIMAS, SERTIFIKAVIMO GALIOJIMO SUSTABDYMAS, PANAIKINIMAS, SERTIFIKAVIMO SRITIES SUSIAURINIMAS

45. EMC Sertifیکavimo skyrius stabdo energetikos darbuotojo pažymėjimo galiojimą VI skyriuje numatytais atvejais.

46. Pažymėjimo galiojimas stabdomas 2 mėn. arba iki papildomo atestavimo sprendimo priėmimo dienos.

47. Sertifikuotas darbuotojas informuojamas apie pažymėjimo galiojimo sustabdymą raštu. Pažymėjimo galiojimo sustabdymas skelbiamas viešai <http://emclt.lt>

48. Papildomas sertifikavimas vykdomas kaip pradinis sertifikavimas pagal schemas 31 - 40 p. reikalavimus.

49. Sprendimas atnaujinti pažymėjimo galiojimą priimamas, jei kandidatas išlaikė jo pažymėjimą atitinkančios kategorijos testą.

50. Sprendimas panaikinti pažymėjimo galiojimą priimamas, jei kandidatas neišlaikė pažymėjimą atitinkančios kategorijos testo arba pažymėjimo sustabdymo laikotarpiu neatvyko laikyti egzamino.

51. Pareiškėjas, kurio pažymėjimo galiojimas sustabdytas arba panaikintas, gali prašyti susiaurinti sertifikavimo sritį - sertifikuotis žemesnei kategorijai. Tokiu atveju jis pildo naują paraišką, nurodydamas pageidaujamą kategoriją.

52. Nauja paraiška teikiama ir tvarkoma vadovaujantis 21-30 p.

53. Atestavimas vykdomas pagal 31 – 40 p.

54. Sprendimas priimamas ir pažymėjimas išduodamas pagal 41-44 p.

IX. PERIODINIS (PAKARTOTINIS) SERTIFIKAVIMAS)

55. Periodinis (pakartotinis) energetikos darbuotojų sertifikavimas vykdomas periodais, nustatytais Aprašo 30 punkte.

56. Pareiškėjas pateikia paraišką periodiniam (pakartotiniam) sertifikavimui pagal 21 - 25 p. Paraiška periodiniam (pakartotiniam) sertifikavimui turi būti pateikta bent 15 kalendorinių dienų iki pažymėjimo galiojimo pabaigos arba atskiru šalių susitarimu.

57. Periodinio (pakartotinio) sertifikavimo atveju pareiškėjui pakanka pateikti:

- Ankstesnį galiojantį energetikos darbuotojo pažymėjimą, EMC išduotą po 2013-08-01 arba kitos akredituotos pagal ISO/IEC 17024:2012 sertifikavimo įstaigos pažymėjimą su akreditacijos ženklu. Taip pat gali būti naudojami duomenys iš įmonės sertifikuotų energetikos darbuotojų registro.
- Kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimų su išklaustytais kvalifikacijos tobulinimo valandomis kopijas.

58. Jei pareiškėjas pateikia kitus nei 57 p. nurodytus dokumentus arba paraišką pateikia pasibaigus pažymėjimo galiojimo laikui, papildomai jis turi pateikti kitus paraiškos priedus, nurodytus 21 p. Tada kandidatui taikomos pradinio sertifikavimo procedūros.

59. Periodinio (pakartotinio) sertifikavimo atveju paraiška tvarkoma pagal 26-30 p, sertifikavimas pagal 31-40 p., sprendimo priėmimas ir pažymėjimo išdavimas pagal 41-44 p.

60. Periodinio (pakartotinio) sertifikavimo atveju pažymėjimas galioja nuo ankstesnio pažymėjimo galiojimo pabaigos Aprašo [4] 30 p. nustatytą laiką.

X. SKUNDAI IR APELIACIJOS

61. Sertifikuotas asmuo, nesutinkantis su EMC Sertifikavimo skyriaus veikla, išvadamis ar sprendimais, gali EMC Sertifikavimo skyriui pateikti skundą arba apeliaciją.

62. Skundus nagrinėja EMC Sertifikavimo skyrius pagal nustatytą procedūrą, kuri skelbiama viešai <http://emclt.lt> . Rezultatai pateikiami skundo pareiškėjui.

63. Apeliacijas nagrinėja Sertifikavimo komitetas pagal apeliacijų nagrinėjimo procedūrą, kuri skelbiama viešai <http://emclt.lt> . Sertifikavimo komitetas raštu informuoja apeliaciją pateikusią organizaciją arba pareiškėją apie apeliacijos nagrinėjimo eigą ir jos rezultatus.

XI. BENDRIEJI SERTIFIKUOTO ASMENS ĮSIPAREIGOJIMAI IR TEISĖS

64. Sertifikuotas asmuo privalo:

- atitikti bendruosius ir specialiuosius kvalifikacijos reikalavimus;
- atitikti sertifikavimo schemos reikalavimus;
- vykdyti darbus tik pažymėjime nurodytoje srityje;

- nedelsiant informuoti EMC Sertifikavimo skyrių apie aplinkybes, kurios gali pakenkti sertifikuoto asmens galimybei toliau atitikti sertifikavimo schemos reikalavimus;
- nesinaudoti sertifikavimu tokiu būdu, kuris diskredituotų EMC Sertifikavimo skyrių ir nedaryti jokių klaidinančių pareiškimų apie sertifikavimą;
- pasibaigus pažymėjimo galiojimui, taip pat sustabdžius ar panaikinus galiojimą, nedelsiant nutraukti naudojimąsi pažymėjimu;
- panaikinus pažymėjimo galiojimą, gražinti EMC Sertifikavimo skyriui visus išduotus pažymėjimų originalus;
- neskleisti, neviešinti egzaminų medžiagos, kuri buvo jam prieinama sertifikavimo metu, jokiais ryšio ir informacijos perdavimo priemonėmis nei žodžiu, nei raštu;
- numatytais terminais apmokėti atestavimo išlaidas.

65. Sertifikuotas asmuo turi teisę:

- į galimybę testą laikyti elektroniniu būdu arba raštu, taip pat kita kalba, iš anksto pranešdamas EMC Sertifikavimo skyriui ir apmokėdamas papildomas išlaidas;
- pasirinkti egzamino vietą ir laiką;
- atsisakyti dalyvauti sertifikavime, sumokėdamas už atliktą darbą;
- pateikti skundą ar apeliaciją, jei nesutinka su EMC Sertifikavimo skyriaus veikla, sprendimais ar išvadomis.

XII. BENDRIEJI EMC SERTIFIKAVIMO SKYRIAUS ĮSIPAREIGOJIMAI IR TEISĖS

66. EMC Sertifikavimo skyrius privalo:

- laikytis sertifikavimo įstaigoms keliamų reikalavimų, nustatytų tarptautiniame standarte ISO/IEC 17024 ir kituose akreditacijos dokumentuose;
- akredituoti sertifikavimo schemą Nacionaliniame akreditacijos biure;
- informuoti sertifikuotus asmenis apie akreditacijos nutraukimą;
- informuoti sertifikuotus asmenis apie sertifikavimo reikalavimus ir jų pakeitimus;
- nustatyta tvarka atlikti pradinį, periodinį (pakartotinį), papildomą sertifikavimą, sustabdyti, panaikinti sertifikavimą, susiaurinti sertifikavimo sritį;
- skelbti informaciją apie sertifikuotus asmenis pagal nustatytą tvarką.

67. EMC Sertifikavimo skyrius turi teisę:

- nutraukti sertifikavimo darbus, jeigu sertifikuojamas asmuo nesilaiko įsipareigojimų, nurodytų šiame dokumente;
- sustabdyti ar panaikinti pažymėjimo galiojimą, jeigu sertifikuotas asmuo nesilaiko sertifikavimo reikalavimų ir viešai apie tai paskelbti;

– Nacionalinio akreditacijos biuro ekspertams, Europos akreditacijos organizacijos ekspertams teikti informaciją apie sertifikavimo eigą ir sertifikavimo rezultatus, kliento duomenis ir dokumentus, sertifikavimo dokumentus, pasirašius konfidencialumo sutartis.

XIII. SCHEMOS PERŽIŪRĖJIMAS

68. EMC energetikos darbuotojų sertifikavimo schema peržiūrima pagal poreikį, bet ne rečiau nei reikalauja Aprašo [4] 13 p.

XIV. PRIEDAI

69. Elektros energetikos sektoriaus darbuotojų bendrųjų ir specialiųjų žinių vertinimo programa.
70. Šilumos energetikos sektoriaus darbuotojų bendrųjų ir specialiųjų žinių vertinimo programa.
71. Gamtinių dujų ir suskystintųjų naftos dujų energetikos sektoriaus darbuotojų bendrųjų ir specialiųjų žinių vertinimo programa.
72. Naftos energetikos sektoriaus darbuotojų bendrųjų ir specialiųjų žinių vertinimo programa.